

Další rok je za námi. A jaký byl pro Kolovrátek? Rozhodně jsme za sebou nechali několik významných stop. V Dolejších Kunčicích jsme vysázeli stromy, na tábořišti na Radlickém jsme postavili chlebovou pec a hlavně jsme opět pokosili Kudlačenu. Naší další stopou pak byla účast na dokumentu České televize Brontosaurus stále živý.

Nebudu už ale déle zdržovat, čeká na vás letošní (Z)Věstník z roubenky sestávající opět z pozoruhodné směsice textů o Kolovrátkových akcích. Tedy nejen textů. Staré přísloví praví, že jeden obrázek vydá za tisíc slov, a tak pro vás malou připravila asi nejjobsáhlejší „povídání“ tohoto čísla.

Zajímavé čtení přeje za Kolovrátek

®adim

ARBORISTICKÁ VÍKENDOVKA

Sešli jsme se v hojném počtu a stálo to za to. Akce tohoto typu mám velice ráda – srdečná uvolněná atmosféra, atraktivní téma ovocných stromů a péče o ně a taky informacemi a zkušenostmi nabití lektoři v podobě Fany a Toma, mých dobrých kamarádů z výšky.

Ovocné stromy. Kdo by je jednou nechtěl pěstovat? Jsou krásné, plné života a nesou ovoce. Lidstvo doprovází od pradávna. My jsme se na jaře po náročné rekonstrukci domu konečně dopracovali k zahradě a začít jsme se rozhodli právě se stromy. A protože máme rádi lidi a společnou práci, uspořádali jsme víkendovku zaměřenou na péči o ovocné stromy od výsadby přes ořez až k roubování. A stihli jsme toho mnoho. Řadu odborných přednášek, výsadbu sedmnácti švestek a hrušek, ořez tří vzrostlých stromů a naroubování několika třešňových a jabloňových roubů. Vypravili jsme se za starými jabloněmi do polí, kde jsme se seznámili s problematikou péče o stromy ve volné krajině. Ukázali jsme si, jak správně ošetřit nástroje, a trénovali jsme správný roubovací švih. Mimoto jsme si sáhli i na „tvrdou“ práci s kamenem při stavbě suché zídky, kterou jsme se učili za pochodu.

A výsledek? S odstupem šesti měsíců můžu konstatovat, že stromy se ujaly bez výjimky, a to i přesto, že o Bílé sobotě se nemá kopat do země, jak jsem se dozvěděla později. K životu se probudily dva jablonoňové rouby a ořezané stromy i přes letní sucho nebývale zaplodily. A suchá zídka? Tu prověří až letošní zima.

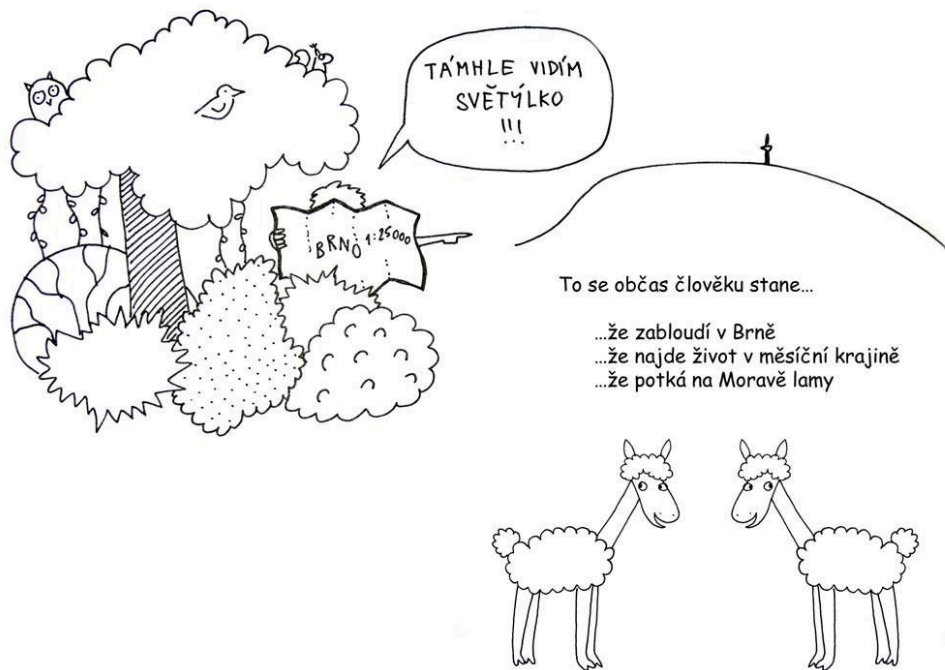
Víkend byl okořeněný dvěma zvláštními přísadami navíc. První z nich byla dávka velikonočních zvyků, kdy jsme v ženském kruhu zdobily vajíčka voskovými technikami, zatímco muži pletli pomlázky, abychom jimi společně v pondělí uctili velikonoční tradici. Tou druhou přísadou pak byla přítomnost filmařů z České televize, kteří zdokumentovali naši činnost pro pořad *Brontosaurus stále živý* z cyklu *Občanské noviny*, což byla pro mnohé další nová a velice zajímavá zkušenost.

Nezbývá než těšit se na další podobně vydařené akce v příštích letech.

Míša K.

NEBUĎ LAMA

ANEB STOPAŘŮU PRŮVODCE SVĚTEM OCHRANY PŘÍRODY

malu

BESKYDSKÉ ŘEMESLNÉ SENOBRAŇÍ

ZAČÍNÁME

Ono se řekne začínáme, ale kdy vlastně tábor začíná? Na plakátku bylo sice uvedeno čtvrtední datum, ale na chalupu jsem odjžděl již ve středu ráno s autem plným nástrojů. Nicméně toto asi ještě nebyl ten správný začátek, neboť po vyložení věcí na chalupě jsem nabral Jiříka a Kiku a jeli jsme zpět do Rožnova otestovat, kolik potravin se vleze do našeho Brouka. Nakonec to dopadlo dobře, na Kiku se nevyvrátila hromada jídla na zadním sedadle a převoz odnesl pouze jeden protržený balíček pohankové krupice.

Po vybalení nákupu mi už konečně začalo připadat, že tábor je tady. Respektive co nevidět začne. Přesunuli jsme se totiž do stodoly, abychom překontrolovali náradí. Kontrola náradí se postupně přeměnila na výrobu topůrka na štípák na šindele a na výrobu ručně dělaných kosišť pro kosy. Zastavilo nás až nastávající šero. Zahnal jsem kacířské myšlenky, zda vůbec potřebujeme nějaké účastníky a jestli by nebylo lepší strávit celý týden ve stodole, a šel se přivítat s Bobrem a malú, kteří právě přijeli.

Následující den nás konečně čekala práce, třebaže poněkud nevděčná, protože bylo potřeba pomocí křovinořezů vytyčit hranice na louce, kde se bude letos kosit, a zároveň pokosit horší místa louky, na kterých bychom leda tak tupili kosy. Před samotným nastartováním se ještě Bobr rozhodl zavolat botanikovi, jež má Kudlačenu na starost, aby vyzvěděl poslední novinky o novém plánu péče, který se letos schvaloval a už měl být dávno schválen. To jsme si alespoň mysleli. Ukázalo se totiž, že majitelka jedné části louky v dotazníku zaškrtnla, že se o louku chce starat sama. Pokyny tedy zněly nekosit třetinu louky.

Chopili jsme se tedy mobilu a začali volat na všechny strany ve snaze dovolat se paní majitelce a zjistit, jak to vlastně s tím jejím úmyslem kosit svou část louky je. Přišlo nám to poněkud efektivnější, než zasílání dopisů, což je způsob komunikace, kterou upřednostňují na správě. Je však nutno dodat, že jsme nebyli nijak úspěšní. Naštěstí jsme ale vyzískali adresu, a tak jsme se dohodli, že tam po práci zajedeme a domluvíme se osobně. Náladu nám zvedlo až to, když se k nám přidal Jeffer, nastartovali jsme křovinořezy, nasadili sluchátka a ponořili se do toho zvláštního stavu, kdy člověk vnímá pouze trávu před sebou, kývá se zleva doprava a může se zcela oddat svým myšlenkám. . .

S pokročilou podvečerní hodinou jsme zastavili křovinořezy a vydali se na cestu za paní majitelkou. Po několika chybných odbočeních jsme konečně dorazili na místo. Za oknem jsme natrefili na vysmátou paní, která kroutila hlavou, že ona rozhodně nic kosit nebude, ale že nám fandí, a že je to na Kudlačenu pěkné. Vše tak bylo vyřešeno a nic nám již v letošním kosení nebránilo. Nasedli jsme do auta a vyrazili na chalupu. Byl nejvyšší čas, účastníci už byli na cestě. . .

ÚČASTNÍCI JSOU ZDE

Už dlouhou dobu jsem se na to chystal, už několik let jsem se tam chtěl vrátit. To kouzelné místo mi scházelo. Proto jsem si předsevzal, že letos mi to prostě vyjít musí! A vyšlo to - Horní Bečva s přírodní památkou Kudlačena si mě přivolaly.

Při cestě do Beskyd se ve mně mísily pocity nedočkavého očekávání a nervozity. Jak mě tábořiště přijme? Nebude se zlobit, že jsem jej tak dlouho nenavštívil? Třeba mě nechá zabloudit, abych spadl do nedaleké strže, zlámal si vaz a bídě tam zahynul. Nebo mě hned po příchodu ukoušou ty krvelačné mušky, jejichž útoky si moc dobře pamatuji i po těch letech. A potkám tam známé tváře, na které se těším?

Tábořiště mi očividně odpustilo, protože jsem tam bezpečně došel hned na první pokus, mušky ke mně byly vlídné a s radostí jsem tam spatřil několik svých kamarádů. A to ani nemluvím o čaji a občerstvení, které mi po celodenní cestě přišlo opravdu k chuti.

Kdybych v tomto místě začal podrobně popisovat, jak tábor probíhal den po dni, laskavý čtenář by byl v lepším případě zahlcen informacemi, v horším případě by se už při pohledu na délku tohoto příspěvku zděsil a neodvážil by se vůbec pustit do jeho čtení. Zmíním proto jen několik svých postřehů a nejsilnějších zážitků:

Hned v den příjezdu jsem zjistil, že jsem opět zapomněl, jak stavět tee-pee. Naštěstí mezi námi bylo několik zkušených stavitelů, díky nimž se nám podařilo tee-pee vztyčit už napodruhé.

Zranil jsem se až druhý den tábora! A ani bych si toho nevšiml, kdyby mě Tom neupozornil na krev tekoucí mi z hlavy. Tímto varuji účastníky příštích táborů: v té tůňce, kterou objevil Jiřík, se nepotápějte, pokud jste si tam předtím zkalili vodu. Ten ostrý kámen pak sice není vidět, ale pořád tam je! Svoje zranění jsem si nakonec celkem užil, protože místo na šití v nemocnici (což někteří navrhovali) jsem skončil v kuchyni v příjemné společnosti Aničky a neméně příjemné vůně bábovky, kterou Anička zrovna připravovala.

A další den začalo *Od klekání do klekání...*

OD KLEKÁNÍ DO KLEKÁNÍ

Od Klekání Do Klekání (nebo možná taky *Odhod' Kravatu, Dones Kosu*) je letní víkendová akce, která se už několik let pořádá pro všechny, kteří se buď z jakéhokoliv důvodu nemohou nebo nechtějí zúčastnit tábora a nebo chtějí jen celému tomu dění nezávazně nahlédnout pod pokličku. Alespoň já ji chápu jako takový den otevřených dveří Kolovrátku – kdokoliv, kdo se chce něčemu přiučit, něco nového vyzkoušet a nebo si jen aktivně odpočinout a třeba při tom poznat nové přátele, může přijet na OKDK a užít si víkend nabitý zajímavým programem.

Na začátku byla připravena krátká botanická procházka po louce, při které jsme se mohli dovědět, co všechno zajímavého v okolí žije nebo roste a čím je vlastně zrovna tahle louka tak výjimečná, že má smysl se o ni starat. A samozřejmě pak taky s kosením a celkově prací na louce můžete pomoci. Po práci byla připravena spousta workshopů a jiných aktivit od kytary a bubnů přes kurz žonglování a párové akrobacie až po seznámení se s prací s vlnou a kolovrátkem nebo stavbu opravdové funkční pece. To vše zakončené večerním programem v podobě koupání a posezení u ohně a divadla a fireshow a . . . Troufám si tvrdit, že na své si tady přišel opravdu každý.

A když tvrdím, že si každý našel to své, vybral si program dle svých představ a zájmů a naplnil tak svá očekávání, tak bych mohl na závěr prozradit, jaká byla vlastně ta má očekávání a hlavní důvody, proč jsem na OKDK přijel. Jsou tři: odpočinout si v přírodě plné života, květů a čisté vody, vidět se opět se svými dlouholetými přáteli a

poznat nové zajímavé lidi, a v neposlední řadě strávit odpoledne aktivitami, které mě zajímají.

Jednu věc, ve skutečnosti pro mě důležitější, než cokoliv, co jsem dosud napsal, jsem ale ještě nezmněl. Cení si už jen toho, že Kolovrátek vůbec takový typ akce pro širší veřejnost uspořádal. Setkal jsem se totiž hned s několika zájmovými skupinami, které se, ať už chtě nebo nechtě, dveřmi, zámky a přístupovými hesly bránily pozornosti okolí a myslím si, že taková sektářsky uzavřená komunita má pramalou šanci na svůj budoucí rozvoj. Proto mám ze všeho nejvíce radost z toho, že Kolovrátek pomocí akcí jako OKDK oslovuje nové lidi a dává najevo svůj zájem o ně.

A POKRAČUJEME DÁL...

Po sobotě, kdy se odehrávala akce *Od klekání do klekání*, nastala neděle. Část nadšenců vyrazila kosit už od pěti ráno, část vyrazila na louku a zbytek zůstal na tábořišti a dodělával pec nebo se učil žonglovat. Původní plán být na louce pouze dopoledne se postupně rozšířil na odpoledne a pak i na večer. Div, že jsme na louce nezatměli. Nastala ona kouzelná konstelace, kdy je člověku nejlépe na louce s hráběmi v rukou, a představa, že konečně stáhl na dané ploše všechnu trávu a pro letošek je hotovo, je doslova euforizující. Stačí pak, aby se našel nějaký hecař, který prohlásí: „Tak jedničku¹ bychom dneska ještě mohli stáhnout, ne?“ A je jasné, že z louky neodejdeme, než ji stáhneme.

Tento víkend byl natolik plný dojmů, že jsem měl pomalu pocit, jako by proběhla oslava konce práce na louce. Ale opak byl pravdou, zbývala nám ještě přibližně polovina louky. I když únava byla po těch několika dnech znát, úžasně povzbudivé bylo, že když jsme vyrazili na louku pouze ve skrovné tříčlenné křovinořezací brigádě a zbytek účastníků se na tábořišti věnoval řemeslům, tak i tehdy se našli dva či tři nadšenci, kteří si vzali kosu a šli s námi. Holt jsou lidé s alergií na nepokosenou trávu.

Ale nebojte, zbytek tábora nebyla jen práce. Čekal na nás ještě úžasný workshop v podobě pečení chleba, ano v té nové peci, ukázka kuchání ryb, omítání pece a stavba přístřešku nad pecí. A pak samozřejmě borůvky, nedaleká protipožární nádrž a vlastně všechno to, co způsobí, že my všichni, co celý rok sedíme za počítačem nebo... vlastně všichni sedíme za počítačem. Tak my všichni, co celý rok sedíme za počítačem, zvládneme tento víc jak jeden týden v roce vzít do ruky kosy, hrábě, vidle či křovinořezy a úspěšně se popasovat s těmi přibližně čtyřmi hektary louky.

A pak už nastal pouze čas rozjet se domů a nebo někam jinam. Ale nebojte, my nekončíme. Příští rok nás jistě na Kudlačeně opět čeká víc trávy, než by se nám líbilo. Tak taky přijďte...

©adim, Honza L., jjk

¹Pozn.: Plochy na Kudlačeně jsou označeny číslem a jednička, jak asi tušíte, je jednou z těchto ploch.

DOKOSNÁ

Tohtoročná dokosná zlomila nejednen rekord. Ten najdôležitejší bol asi v termíne konania – predsa len, prvý októbrový víkend už je „trochu“ neskoro. Aj na správe CHKO sa už čudovali, či tú Kudlačenu necháme ladom, alebo čo. Nenechali sme!

Celkom tradične som dobaľoval na poslednú chvíľu a na pražský hlavák dobehol tesne pred odjazdom vlaku, v rýchliku Portáš som sa spokojne uvelebil najprv na chodbičke a niekde okolo Pardubic aj do kupé. Čo je na tom, veď to je normálna cesta do Beskyd?! No áno, ale táto sa odohrala vo štvrtok. Ďalšia netradičná vec bola automobilový odvoz až ku chalupe. Okrem vodiča @adima a mňa dorazila chvíľu po nás aj Soňa a s ňou teda aj Bobřík a malunka. V tejto štvorici sme strávili v kuchyni príjemný večer nad fľašou vína preberajúc všetko, čo nám prišlo na myseľ.

A v piatok ráno tu boli ďalšie buržoázne novinky: náradie sa na líku viezlo autom a časť z nás tiež. A že sa nám príliš vstávať nechcelo, rozľahol sa zvuk troch kroviňákov po Kudlačeni až niekedy po pol jedenástej. Len malunka sa držala bokom a meditovala s kosou. Počas pauzy sme stihli podrobne preskúmať ako Staňa pokračuje s opravou domu a musíme uznať, že mu to ide parádne. Ešte sa raz k nemu nasťahujeme! Jeseň už síce bola pokročilejšia, ale po vzore zvyšku roku bolo sucho a snečno. Niekde sa to predsa len prejavilo – kroviňáky utíchli zhruba v rovnakom čase, ako sa slnko zanáralo pod obzor, a to bolo „iba“ pol siedmej večer. To bol čas tak akurát na to, aby sme sa presunuli na chalupu a zvládli privítať tých pár účastníkov, ktorí sa rozhodli doraziť.

Večer nás čakala trocha zoznamovania a inak príjemne strávený večer s gitarou, i keď pre doliečované zachrípnutie som príliš spievať nemohol.

Sobotné vstávanie sa príliš od toho piatkového nelíšilo, takže sa nie je možné diviť, že sme na lúku dorazili opäť až po desiatej. Kroviňáky už spokojne odpočívali v stodole, a tak sa akurát časť ľudí vypravila s kosami skrátiť trochu „účes“ na jedničke, zatiaľ čo druhá polovica chytila hrable a vrhla sa na zhrabovanie včerajších pokosov.

Urobím teraz krátku odbočku: Pred pár mesiacmi sa na hlavnej ceste kúsok od priehrady na Bečvě objavil prejdený had. Nič prekvapujúce, tých tam museli byť už tisíce, nie? To síce áno, ale toto bola užovka stromová, u nás veľmi vzácny druh známy iba z teplých oblastí, napríklad z Podyjí, ktorý doposiaľ v Beskydech pozorovaný nebol. Samozrejme to rozpútalo skoro fanatický lov na užovku stromovú v oblasti Horní Bečvy.

Prečo tá odbočka? Lebo po pauze na obed sme si obzreli niektoré časti lúky a medzi nimi aj Hadí vršek, na ktorom sa objavili dve čierne gumové plachty, ktoré tam číhajú ako ideálne miesto na vyhrievanie hadov. Čo si ale budeme hovoriť, začiatok októbra je, aj keď v mimoriadne teplom roku, na hady už dosť neskoro, a tak sme žiadneho nevideli.

A po pauze už sme sa opäť pustili naplno do práce a začali zhrabané seno sťahovať na plachtách do našich obľúbených miest, ktoré nám každú chvíľu chce niekto zakázať. Ale my máme v rukáve ne jeden trik – tak napríklad Bobřík (alebo Radim? je to už dávno. . .) urobil pílkou v kroví takú čistku, že tam schováme aj tank! Poslednú plachtu sme napokon niekedy o pol šiestej naložili na jedničke a odexpedovali ju dvojmužne do krovia a tým bola práca na Kudlačeně za rok 2015 hotová. Znie to pekne a ešte viac to človek ocení priamo na mieste.

Čo viac povedať? Sobotný večer v mnohom pripomínal ten piatkový. V nedeľu ráno väčšina z nás chcela vyraziť čo najskôr, lebo povinnosti vo (veľko)meste volajú, ale navyiac nás mohol hriať pocit, že je hotovo, a že sme na tom mali svoj podiel. Keď to tak čítam, asi si začnem pokosy podpisovať. . .

Jeffer

(Z)Věstník z roubenky 2015

Vydává: Základní článěk Hnutí

Brontosaurus Kolovrátek

kolovratek@brontosaurus.cz

<http://kolovratek.brontosaurus.cz>

S obsahem je možné nakládat dle licence
CC v. 3.0.

Autoři jednotlivých článků (kreseb):

Arboristická víkendovka: Míša

Křivonožková

Nebud' lama aneb. . . : Jana „malunka“

Procházková

Beskydské řemeslné senobraní:

Radim „Radim“ Pechal (*Začínáme,*

A pokračujeme dál. . .), Honza Loskot

(*Účastníci jsou zde*) a Tomáš „jrk“

Jeziorský (*Od klekání do klekání*)

Dokosná: Tomáš „jeffer“ Štec

Korektury: Petra Pechalová

Autoři fotografií:

Terka Opravilová: str. 1

Jiří „Bobr“ Procházka: str. 5

Radim „Radim“ Pechal: str. 7

Tiskovina je neprodejná